

ДО:
Председателя на научното жури доц. д-р Георги Петров Георгиев
за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“
по научна специалност „ФИНАНСИ И БАНКОВО ДЕЛО“
в професионално направление 3.8 ИКОНОМИКА
при ВУАРР - Пловдив

СТ А Н О В И Щ Е

от професор д-р Сава Христов Димов
Бургаски свободен университет

I. Обща информация

1	<i>Основание за написване на становище</i>	Заповед №114/04.04.2023 г. на Ректора на ВУАРР - Пловдив професор д-р Марияна Йорданова Иванова
2	<i>Автор на дисертационния труд</i>	докторант Делян Костадинов Плачков
3	<i>Научен ръководител</i>	професор д-р Огняна Кирилова Стоичкова
4	<i>Тема на дисертационния труд</i>	“ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА В КОНТЕКСТА НА ОБЩАТА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПОЛИТИКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ”
5	<i>Област на висше образование</i>	3. Социални, стопански и правни науки
6	<i>Докторска програма</i>	Финанси и банково дело
7	<i>Първично звено</i>	Катедра Икономика и финанси
8	<i>Приемащо структурно звено</i>	Департамент по икономика и управление

II. Общо описание на дисертационния труд

№	Показатели	Съдържание	Оценка	Точки
9	<i>Обект на изследване</i>	Финансовите инструменти в контекста на Общата селскостопанска политика на Европейския съюз.	Много висока	10 (max)
10	<i>Предмет за изследване</i>	Управлението на риска в земеделския сектор чрез финансовите инструменти на Общата селскостопанска политика, пазарният риск в сектора на зърнопроизводство в Централна и Източна Европа.	Много висока	10
11	<i>Основна цел на дисертационния труд</i>	Чрез използване на реални емпирични данни да се проследи и анализира икономическият ефект от войната в Украйна за зърнопроизводителите в	Много висока	10

		Централна и Източна Европа (България, Хърватия, Румъния и Словакия).		
12	<i>Изследователска теза</i>	Пазарният риск в зърнения сектор в контекста на Общата селскостопанска политика на Европейския съюз и приложението на финансовите инструменти <i>може да бъде</i> количествено оценен и прогнозиран чрез използване на методологията „Value at risk“.	Много висока	10
13	<i>Методологически инструментариум</i>	1 група: <i>вероятностното моделиране</i> - Делта нормален VaR; - Историческа симулация; - Вероятностно стохастично моделиране; - Статистически анализи. 2 група: <i>традиционни методи</i> - Исторически анализ; - Метод на анализа и синтеза; - Сравнителен метод; - Метод на индукция и дедукция; - Системно-аналитичен подход.	Много висока	10
14	<i>Апробация на дисертационния труд</i>	Висше училище по агробизнес и развитие на регионите – Пловдив, Департамент по икономика и управление.	Много висока	10
15	<i>Обем и използвана литература</i>	- Дисертационните тезиси са в обем на: 181 стр. основен текст, литература: 7 стр., приложения: 2. - Използвана литература: 182-189 стр., от които: - кирилица: 1-59 (50%); - латинеца: 60-118 (50%).	Висока	8
16	<i>Плагиатство</i>	Не са констатирани плагиатство или “кражба” на чужд научен труд, мисли, идеи и представянето им като автори. За това съответства: - Образец на декларация за проведена проверка за плагиатство; - Доклад за плагиатство с дата 3/13/2023, използвана платформа StrikePlagiarism.com		Не

III. Оценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

17	<i>Преценка на актуалността</i>	Актуалността на изследването се базира: - използването на финансовите инструменти в контекста на Общата	Много актуална	10
----	---------------------------------	--	----------------	----

		селскостопанска политика на Европейския съюз; - макроикономическите промени, повлияни от войната в Украйна; - традиционен за българската икономика сектор; - особеностите на националната политика, която се провежда в условията на европейската селскостопанска политика.		
18	<i>Мнение за използвания литературен език</i>	- Стилистично правилен и изгладен. - Предоставените материали се четат леко и разбираемо.	Много висока	10
19	<i>Структура на дисертационния труд</i>	В посочения обем се включват: Увод <i>Първа глава</i> РАЗВИТИЕ НА ОБЩАТА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПОЛИТИКА НА ЕС В КОНТЕКСТА НА ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И УПРАВЛЕНИЕТО НА РИСКА В ЗЕМЕДЕЛИЕТО. <i>Втора глава</i> ПОДХОДИ И ИНСТРУМЕНТИ НА ОБЩАТА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПОЛИТИКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА ИНТЕРВЕНЦИИ В ЗЕМЕДЕЛСКИЯ СЕКТОР И ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА. <i>Трета глава</i> СТОХАСТИЧНО ВЕРОЯТНОСТНИ МОДЕЛИ ЗА ОЦЕНКА НА ПАЗАРНИЯ РИСК В ЗЕМЕДЕЛСКИЯ СЕКТОР В ЦЕНТРАЛНА И ИЗТОЧНА ЕВРОПА. Заключение. Литература. Използвани съкращения. - Липсва самостоятелно приложение. Дисертационният труд съдържа 43 таблици и 36 графики.	Логически обосновано	9

20	<i>Мнение за автореферата.</i>	Авторефератът е в обем от 48 страници. То следва основното съдържание на дисертационния труд.	Той отразява в съкратен вариант изследваните проблеми, резултати и доказателства от научното изследване.	Много висока	10
21	<i>Списък на публикациите</i>	<p>1) Плачков, Д. (2019) УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК В ЗЕМЕДЕЛИЕТО. Сборник с доклади от Международната научно-практическа конференция “България на регионите’2019”. ISBN 978-619-203-281-4, 171-175 (Online)</p> <p>2) Плачков, Д. (2019) ФИНАНСОВИ ПРОБЛЕМИ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО В БЪЛГАРИЯ. Списание за наука “Ново знание”, ISSN 2367-4598, 18-22 (Online)</p> <p>3) Плачков, Д. (2019) ОБЩАТА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПОЛИТИКА НА ЕС. Сборник с доклади от Международна научно-практическа конференция “България на регионите 2021”. ISBN 978-619-203-334-7</p>	<p>- доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране: само 3 бр.;</p> <p>- статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни: липсват;</p> <p>- нисък процент от публикации, свързани с дисертационните тезиси (около 8.8%).</p>	3.33	

IV. Оценяване на приносите на дисертационния труд

22	<i>Нови научни идеи и резултати</i>	<p>1 група: <i>теоретико-научни</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - разгледани са същността, обхвата и специфичните особености на Общата селскостопанска политика на Европейският съюз; - различните видове финансови инструменти за управление на риска; - Извършено е изследване на интервенциите и влиянието на Общата селскостопанска политика и управлението на риска чрез финансови инструменти върху земеделския сектор. 	Много висока	10
----	-------------------------------------	---	--------------	----

		<p>2 група: <i>практико-приложни</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Оценен и прогнозиран е пазарния риск за зърнопроизводителите в Източна и Централна Европа (България, Хърватия, Румъния и Словакия) при 99% вероятност за период от 7 и 30 дни; - Емпирично са установени особеностите при оценяване и прогнозиране на пазарния риск за три зърнени култури: хлебна пшеница, фуражна пшеница и ечемик; - Доказва се, че военният конфликт в Украйна се отразява в различна степен и посока по отношение на пазарния риск в зърнения сектор на анализирани страни; - Посочени са препоръки по отношение на схемите за управление на риска в Програмите за развитие на селските райони, ориентирани към управление на пазарния риск. 		
23	<i>Отзвук и призивание в специализираната научна литература</i>	Препоръка: Дисертационният труд би следвало да се издаде като самостоятелна монография. Публикация с ISBN (e-book) в режим online е също решение на проблема.	Има какво още да се желае.	8

V. Общо събрани точки

Максимален брой точки	Присъдени точки	Процент на покритие
140	128.33	91.66 %

VI. Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд

24	<i>Критични бележки</i>	Според мен, докторантът можеше да публикува още една научна публикация (статия или студия), която да бъде извън Висше училище по агробизнес и развитие на регионите - Пловдив.
25	<i>Въпроси</i>	<p>През 90-те години на миналия век се използват няколко понятия: "долари под риск" ("dollars-at-risk", абр. DaR), "капитал под риск" ("capital-at-risk", CaR), "доход под риск" ("income-at-risk", IaR), "приходи под риск" ("earnings-at-risk", EaR) и "стойност под риск" ("value-at-risk", VaR). В този контекст:</p> <p>1) Бихте ли могли да посочите аргументи в полза на вашата изследователска теза (с. 7 от Дисертационните тезиси)?</p>

		2) Как е по-правилно да се каже “зърнени индекси” (“grain indices”, с. 157) или Индекс на цените на зърнените култури (“Grains Price Index”)?
--	--	---

VII. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Заключение: изцяло позитивна, включваща позицията, че Дисертационните тезиси са надграждащ елемент от образователния процес. Това е постигнато от автора на научното изследване. В крайна сметка, аз като член на научното жури, категорично ще гласувам с явно “ДА” за присъждане на образователната и научна степен “ДОКТОР“ по научна специалност “ФИНАНСИ И БАНКОВО ДЕЛО“ в професионално направление 3.8 ИКОНОМИКА на ДЕЛЯН КОСТАДИНОВ ПЛАЧКОВ. След общото гласуване, бих си позволил да поздравя научния ръководител - професор д-р Огняна Кирилова Стоичкова.

Дата: 05/05/2023 г.
БСУ - Бургас

Автор на становището:
(професор д-р Сава Димов)